

Pravne posljedice zapošljavanja umirovljenika u sustavu mirovinskog osiguranja

Sanja Rotim*

U članku autorica piše o pravnim posljedicama zapošljavanja umirovljenika u sustavu mirovinskog osiguranja, s naglaskom na obveze poslodavaca pri uspostavi prijave za vođenje matične evidencije, u skladu s Pravilnikom za vođenje matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

1. Uvod¹

Zakonom o mirovinskom osiguranju² regulirana je mogućnost rada umirovljenika, odnosno slučajevi u kojima korisnik mirovine može raditi, bez posljedice obustave isplate mirovine. Počevši od 1. siječnja 2019. u skladu s odredbom članka 99. stavka 3. ZOMO-a proširen je krug umirovljenika koji mogu raditi i primati mirovinu, bez posljedice obustave isplate mirovine, a počevši od 1. siječnja 2023. godine zadnjom izmjenom ZOMO-a omogućeno je zadržavanje isplate starosne mirovine u slučaju zaposlenja s punim ili do polovice punog radnog vremena i korisnicima prema prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama RH, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja, kao i propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca. Također, povećava se razina prava za korisnike starosne mirovine koji se ponovno zaposle, a čime se stimulira i nagrađuje ponovni ulazak u svijet rada i dulji ostanak u svijetu rada.

2. Tko se smatra umirovljenikom prema Zakonu o doprinosima?

Umirovljenikom se, sukladno odredbi članka 7. toč. 49. Zakona o doprinosima³ smatra fizička osoba koja je stekla pravo iz obveznoga mirovinskog osiguranja od tuzemnog ili inozemnog isplatelja mirovine sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju, na: starosnu ili prijevremenu starosnu, obiteljsku, privremenu invalidsku mirovinu, invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, **pod uvjetom da nije zaposlena ili ne obavlja djelatnost** iz članka 7. toč. 1. do 5. ZD-a:

1. samostalnu, registriranu djelatnost obrta,
2. samostalnu, registriranu djelatnost trgovca pojedinca,
3. samostalnu, registriranu djelatnost slobodnog zanimanja,

4. samostalnu, registriranu djelatnost poljoprivrede i šumarstva i
5. ostale samostalne djelatnosti:
 - za čije obavljanje **nije propisano izdavanje odobrenja i registracije**,
 - djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, **utvrđuje drugi dohodak**, ali su **promijenile način utvrđivanja dohotka** pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,
 - osoba koje **ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava** od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su **promijenile način utvrđivanja dohotka** pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit, te
 - **ostale djelatnosti upisane u registar obveznika poreza na dohodak (RPO)** po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti i po osnovi koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit.

Važno je naglasiti da se **korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, koji je zaposlen ili obavlja djelatnost iz članka 7. toč. 1. do 5. ZD-a, u smislu ZD-a, ne smatra umirovljenikom** (u odnosu na mirovinske propise, odredbom članka 7. toč. 49. ZD-a definicija umirovljenika je sužena).

3. Pravne posljedice radne aktivnosti umirovljenika

U pravilu, pravna posljedica umirovljenikova zapošljavanja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje u smislu odredaba ZOMO-a **postoji obveza osiguranja, je obustava isplate mirovine, uz propisane iznimke**. Prema odredbi članka 99. stavka 1. ZOMO-a korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja, isplata mirovine se obustavlja. Korisniku mirovine koji se zaposli u međunarodnoj organizaciji sa sjedištem u državi u kojoj se primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili u instituciji EU na koju se primjenjuje Zakon o prijenosu mirovinskih prava (NN, br. 117/17) odnosno zastupniku u Europskom parlamentu za razdoblje trajanja mandata obustavlja se isplata mirovine. U skladu s odredbom članka 99. stavka 3. ZOMO-a iznimke kada se korisniku mirovine unatoč zapošljavanju, **mirovina ne obustavlja**, odnose se na:

1. korisnika **starosne** mirovine koji je ostvario pravo na mirovinu prema odredbama članka 33. i 180. ZOMO-a, te **nastavi**

* Sanja Rotim, dipl.iur., HEP d.d., Zagreb

¹ NN, br. 159/13, 22/15, 57/15, 125/15, 19/17,22/19, 145/20 i 151/22 – u nastavku Pravilnik

² NN, br. 157/13,151/14,33/15,93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22 – na snazi od 1. siječnja 2023. – u nastavku ZOMO

³ NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 43/14, 115/16, 106/18 i 33/23- u nastavku ZD

- raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu,**
2. korisnika starosne mirovine koji je ostvario pravo na mirovinu prema odredbama članka 33. i 180. ZOMO-a, kao i korisniku starosne mirovine koji je tu mirovinu ostvario do stupanja na snagu ZOMO-a, te se **tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena,**
 3. korisniku mirovine koji je ostvario **starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika** prema članku 35. ZOMO-a i **nastavio raditi do polovice punog radnog vremena** uz izmijenjeni ugovor o radu,
 4. korisniku **starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika** prema članku 35. ZOMO-a koji se **tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena,**
 5. korisnika **invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad,** ostvarene do stupanja na snagu ZOMO-a,
 6. korisnika **invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** ostvarene prema ZOMO,
 7. korisnika koji **obavlja sezonske poslove u poljoprivredi prema propisu kojim se uređuje tržište rada**⁴ i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drugačiji način, odnosno izričito propisano da se isplata mirovine navedenim korisnicima ne obustavlja (članak 80. stavak 2. Zakona o tržištu rada),
 8. korisnika koji **ostvaruje drugi dohodak, odnosno obavlja drugu djelatnost** (npr. primitci prema ugovoru o djelu, primitci za rad članstva u skupštinama i nadzornim odborima i sl.), (članak 17. ZOMO-a),
 9. korisniku **starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima** o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama RH, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca koji se **tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena**
 10. korisniku **starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima** o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama RH, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca koji se **tijekom korištenja prava zaposli s punim radnim vremenom,**
 11. korisniku **prijevremene starosne mirovine** koji se **tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena,**
 12. korisniku **obiteljske mirovine ili dijela obiteljske mirovine** koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena.

Prateći izmjene odredbe članka 99. ZOMO-a, iznimka od obustave isplate mirovine u slučaju korisnikova obveznog mirovinskog osiguranja po osnovi radnog odnosa (i s njim izjednačenim

osnovama osiguranja), počevši od 1. siječnja 2019., uz korisničke starosne mirovine proširena je **na korisnike: prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika** (članak 35. ZOMO), i **starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima** (Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba⁵, te Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja⁶). Od 1. kolovoza 2021. godine iznimka od obustave isplate mirovine proširuje se i na korisnike **obiteljske mirovine** koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena, a **od 1. siječnja 2023. godine i na korisnike dijela obiteljske mirovine** u skladu s odredbom članka 74. a ZOMO-a. Dakle, odredbom članka 99. stavka 3. ZOMO-a mogućnost rada uz isplatu pune svote mirovine uvjetovana je prijavom dnevnog radnog vremena osiguranika **najviše do polovice punog radnog vremena**, uz iznimku korisnika starosne mirovine djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, te zaposlenika na poslovima razminiranja koji se mogu tijekom korištenja prava zaposliti i **s punim radnim vremenom**, u kojem slučaju im se isplaćuje 50% mirovine. Zbog navedenog, prilikom uspostave prijave o početku osiguranja (M-1P/eM-P), odnosno prijave o promjeni tijekom osiguranja (M-3P/eM-3P) za navedene korisnike mirovina, u Zavodu se evidencija prijava provodi uz automatske kontrole podatka o dnevnom radnom vremenu, budući je potrebno utvrditi, ovisno o prijavljenom tjednom radnom vremenu poslodavca (prijavom o početku poslovanja obveznika doprinosu – M-11P/eM-11P, odnosno prijavom o promjeni podatka obveznika doprinosu – M-13P/eM-13P), koliko iznosi polovica punog radnog vremena, odnosno puno radno vrijeme. Iznimno, kod korisnika invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji⁷, izuzimanje od obustave isplate mirovine uvjetovano je dnevnom radnim vremenom (manje od 3,5 sati), neovisno o tjednom radnom vremenu poslodavca. Što se tiče automatskih **kontrola radnog vremena**, dnevno radno vrijeme poslodavca (puno) izračunava se tako da se broj sati **tjednog radnog vremena poslodavca**, prijavljenog Zavodu prijavom M-11P/eM-11P, odnosno M-13P/eM-13P, podijeli s brojem radnih dana, (npr. 40 sati tjedno podijeljeno s 5 radnih dana je 8 sati dnevnog punog radnog vremena poslodavca, a 36 sati tjedno podijeljeno s 5 radnih dana je 7,2 sata dnevnog punog radnog vremena poslodavca). Kako bi se ustanovilo koliko iznosi polovica punog dnevnog radnog vremena poslodavca dobivena vrijednost dnevnog punog radnog vremena poslodavca dijeli se s 2, te uspoređuje s dnevnom radnim vremenom osiguranika koje je poslodavac prijavio prijavom o početku osiguranja – M-1P/eM-1P, odnosno prijavom o promjeni tijekom osiguranja – M-3P/eM-3P. Prosječno puno radno vrijeme poslodavca utvrđuje se na način da se dnevno radno vrijeme različitih poslodavaca zbroji i podijeli s brojem poslodavaca kod kojih je osiguranik zaposlen.

Primjer: Za osiguranika A. B. prijava M-1P/eM-1P uspostavljena je od dva poslodavca. Prvi poslodavac prijavom eM-11P prijavljuje tjedno radno vrijeme 40 sati tjedno, a drugi poslodavac 36 sati, pa puno dnevno radno vrijeme prvog poslodavca iznosi 8 sati, a drugog 7,2 sata dnevno. Prosječno tjedno radno vrijeme iznosi $38 \text{ sati } (40 + 36 = 76 : 2 = 38)$, dijeljeno s 5 radnih dana iznosi prosječno puno radno vrijeme poslodavaca = 7,6.

⁵ NN, br. 128/99, 16/01, 22/02, 41/08, 97/12 i 118/12

⁶ NN, br. 153/05 i 152/08.

⁷ NN, br. 121/2017, 98/19, 84/21.– u nastavku: ZOHBDR

⁴ Zakon o tržištu rada (NN, br. 118/18, 32/20 i 18/22.– na snazi od 17. veljače 2022. g.)

Polovica prosječnog punog radnog vremena iznosi 3,8 sati. Ako bi u navedenom primjeru zbroj radnog vremena na prijavi M-1P/eM-1P, odnosno M-3P/eM-3P iznosio više od 3,8 sati, budući nije ispunjen uvjet rada do polovice punog radnog vremena, uslijediti će automatska obustava isplate mirovine.

3.1. Korisnici starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika – u osiguranju (čl. 99. st. 3. t. 1., 2., 3. i 4. ZOMO-a)

Počevši od 1. siječnja 2019. pored korisnika **starosne mirovine** (kojima je to omogućeno od 1. siječnja 2014.), i korisnici **starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika** (čl. 35. ZOMO-a) mogu **nastaviti raditi** (uz izmijenjeni ugovor o radu) i **zaposliti se tijekom korištenja prava na mirovinu** (novi ugovor o radu) najviše **do polovice punog radnog vremena**, uz isplatu pune svote mirovine.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN br. 119/22), **počevši od 1. siječnja 2023. godine**, u cilju poticanja duljeg ostanka u svijetu rada, uvodi se **povećanje polaznog faktora (tzv. bonifikacija)** za umirovljenje nakon navršanih godina propisanih za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu korisniku koji ima navršanih 35 mirovinskog staža, s dosadašnjih 0,34 % na 0,45 % za svaki mjesec kasnijeg odlaska u mirovinu, a najviše za pet godina (čl. 85. st. 3. ZOMO). Također, a s obzirom na povećanje tzv. bonifikacije za kasnije ostvarivanje prava na mirovinu, povećava se polazni faktor za korisnika starosne mirovine kojemu je bila obustavljena isplata starosne mirovine za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, a koji ima 35 godina mirovinskog staža, tako da se polazni faktor na temelju kojeg je bila određena prijašnja starosna mirovina povećava za 0,25 % za svaki mjesec za koji je bila obustavljena isplata mirovine, umjesto za dosadašnjih 0,15 %, a može iznositi najviše 1,15 umjesto dosadašnjih 1,09 (čl. 100. st. 5. ZOMO). Člankom 85. stavkom 4. ZOMO-a propisuje se da se polazni faktor za određivanje starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji prvi puta stječe mirovinu nakon navršene 60. godine života i ima 41 godinu staža osiguranja (u efektivnom trajanju) povećava za 0,15% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršanih propisanih godina života, a najviše za pet godina. Stavkom 5. istog članka propisano je da ako se radi o korisniku starosne mirovine koji prvi puta stječe mirovinu i koji je navršio 41 godinu staža osiguranja (u efektivnom trajanju) prije navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu, povećava za 0,15% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršanih propisanih godina života za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, a nakon navršanih godina života propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu povećava se za 0,45% po mjesecu i može iznositi najviše 1,27. Također, povećava se polazni faktor za korisnika starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika kojemu je bila obustavljena isplata starosne mirovine za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti za 0,15 % za svaki mjesec za koji je bila obustavljena isplata mirovine, a može iznositi najviše 1,09 te za onog koji je navršio uvjet godina života za starosnu mirovinu polazni faktor se povećava za 0,25 % po mjesecu, a može iznositi najviše 1,15 (čl. 100. st. 6. ZOMO).

3.1.1. Postupanje poslodavca

Odredbom članka 123. stavka 5. ZOMO-a propisano je da je tijekom postupka za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu, **ako osiguranik nastavlja raditi do polovice punog radnog vremena poslodavac**, sukladno Pravilniku dužan Zavodu **dostaviti prijavu o promjeni nastaloj tijekom osiguranja** (tiskanica M-3P/

obrazac eM-3P), jer osiguranik ne prekida radni odnos, već nastavlja raditi uz izmijenjeni ugovor o radu. Ako korisnik starosne mirovine ne nastavlja raditi već se **zaposli tijekom korištenja prava na mirovinu, poslodavac treba uspostaviti prijavu o početku osiguranja** (tiskanicu M-1P/obrazac eM-1P), prema sklopljenom ugovoru o radu.

U slučaju **nastavka rada uz izmijenjeni ugovor o radu** – obveznik (poslodavac) obvezno uspostavlja **dvije prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P**:

1. **prijavu kojom prijavljuje promjenu dnevnog radnog vremena osiguranika u radno vrijeme najviše do polovice punog radnog vremena i podatak o ugovoru o radu sa nepunim radnim vremenom, te**
2. **prijavu kojom prijavljuje podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, ali tek po ostvarivanju prava na mirovinu**, budući je evidentiranje podatka o statusu korisnika mirovine u osiguranju u Bazu osiguranika omogućeno samo za osiguranike koji su već ostvarili pravo na mirovinu.

3.1.1.1. Uspostavljanje prijave o promjeni tijekom osiguranja (M-3P/eM-3P)

Obzirom na obvezu uspostavljanja prijave M-3P/eM-3P u slučaju korisnika **starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika** koji sukladno članku 99. stavku 3. točki 1. i 4. ZOMO-a **nastavlja raditi** do polovice punog radnog vremena, nastavak rada moguć je **uz izmijenjeni ugovor o radu** (kojim se **radno vrijeme mijenja iz punog u nepuno radno vrijeme, najviše do polovice punog radnog vremena**, ili ako korisnik **već radi s nepunim radnim vremenom više od polovice punog radnog vremena**, pa **nastavi raditi, ali do polovice punog radnog vremena**). U oba slučaja poslodavac **ne uspostavlja prijavu o prestanku osiguranja (M-2P/eM-2P), već je obavezan uspostaviti dvije prijave M-3P/eM-3P**:

- prijavu kojom **mijenja podatak dnevnog radnog vremena** (obilježje br. 16.) u radno vrijeme najviše do polovice punog radnog vremena, uz navođenje **datuma promjene radnog vremena i podatak o sklopljenom ugovoru o radu** s nepunim radnim vremenom (obilježje br. 24.),
- po ostvarenom pravu na mirovinu, prijavu kojom prijavljuje **status korisnika mirovine u osiguranju** (obilježje br. 20. – Korisnik mirovine u osiguranju), uz navođenje **datuma promjene statusa**.

U skladu s odredbom članka 99. stavka 3. ZOMO-a i članka 1. Pravilnika **prijavom o promjeni tijekom osiguranja eM-3P pod obilježjem br. 20. – Korisnik mirovine u osiguranju vrijednost vrste mirovine moguće je u padajućem izborniku pod Starosna mirovina* odabrati: korisnik/ica starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima**. Dakle, navedeno obilježje odnosi se na korisnike starosne mirovine priznate po ZOMO-u (starosna mirovina, prijevremena starosna mirovina, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika) i posebnim propisima (Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba i Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja, te ZOHBDR-u). Tako u slučaju prijave nastavka rada korisnika mirovine u osiguranju, nakon ostvarenog prava na mirovinu, obveznik uspostave prijave – poslodavac na elektroničkoj prijavi eM-3P pod obilježjem Korisnik mirovine u osiguranju odabire oznaku DA i odgovarajuću vrstu mirovine (starosna, invalidska, obiteljska mirovina) odnosno na M-3P zaokružuje DA.

U slučaju da se **ugovor o radu ne mijenja** (osiguranik od ranije radi s radnim vremenom do polovice punog radnog vremena, pa i na dalje nastavi raditi s istim radnim vremenom), poslodavac je ipak obvezan s M-3P/eM-3P **prijaviti promjenu statusa korisnika starosne mirovine** u osiguranju te pod obilježjem br. 20. – Korisnik mirovine u osiguranju odabrali/zaokružiti DA i ponudenu vrijednost vrste mirovine, uz navođenje **datuma promjene statusa**, koji u slučaju nastavka rada **ne može biti raniji od datuma priznanja prava** na mirovinu.

Važno je naglasiti da je **unos podatka pod obilježjem br. 20. Korisnik mirovine u osiguranju na prijavi eM-3P/M-3P omogućen za osiguranike koji su ostvarili pravo na mirovinu**. Ako osiguranik u trenutku uspostave prijave M-3P/eM-3P još nije ostvario pravo na mirovinu, a obveznik je uspostavio prijavu M-3P/eM-3P s podatkom u obilježju Korisnik mirovine u osiguranju, radnik Zavoda će **prijavu odbiti**. U napomeni kao **razlog odbijanja prijave eM-3P** navesti će da je **prijavu potrebno uspostaviti tek po ostvarenom pravu osiguranika na mirovinu**.

3.1.1.2. Uspostavljanje prijave o početku osiguranja (M-1P/eM-1P)

Ako se korisnici **starosne mirovine i starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika tijekom korištenja prava zaposle** do polovice punog radnog vremena – obveznik je obvezan uspostaviti prijavu o početku osiguranja M-1P/eM-1P kojom između ostalog prijavljuje: osnovu osiguranja (obilježje br. 7.) – radni odnos i osnova osiguranja izjednačena s radnim odnosom, dnevno radno vrijeme osiguranika (obilježje br. 9.) najviše do polovice punog radnog vremena, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju (obilježje br. 13.) podatak o ugovoru o radu sa nepunim radnim vremenom (obilježje br. 17.). Sukladno izmijenjenoj odredbi članka 99. stavka 3. ZOMO-a i članka 1. PID Pravilnika **prijavom o početku osiguranja eM-1P pod obilježjem br. 13. – Korisnik mirovine u osiguranju** moguće je u padajućem izborniku pod Starosna mirovina* **odabrati: korisnik/ica starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima**. Tako u slučaju prijave zapošljavanja tijekom korištenja prava na elektroničkoj prijavi eM-1P pod obilježjem Korisnik mirovine u osiguranju obveznik uspostave prijave – poslodavac odabire oznaku DA i odgovarajuću vrijednost vrste mirovine, odnosno na M-1P zaokružuje DA.

U slučaju da u trenutku uspostavljanja prijave M-1P/eM-1P **osiguranik još nije ostvario pravo na mirovinu**, radnik Zavoda će **odbiti prijavu** M-1P/eM-1P u kojoj je popunjeno obilježje Korisnik mirovine u osiguranju. Kod uspostave eM-1P u napomeni će obrazložiti **razlog odbijanja**: „Nisu ispunjeni uvjeti za status korisnika mirovine u osiguranju (osiguranik još nije ostvario pravo na mirovinu), treba uspostaviti prijavu o početku osiguranja eM-1P bez podatka u obilježju Korisnik mirovine u osiguranju. Nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu, treba uspostaviti prijavu o promjeni eM-3P s podatkom u obilježju Korisnik mirovine u osiguranju“.

U odnosu na obvezu uspostave prijave o promjeni M-3P/eM-3P uspostavljene prijave o početku osiguranja, moguće su sljedeće situacije:

- korisnik se zaposlio do polovice punog radnog vremena, pa mu se **naknadno mijenja neki od podataka, ali ta promjena ne utječe na status korisnika mirovine u osiguranju**, poslodavac je obvezan uspostaviti prijavu M-3P/eM-3P kojom **mijenja određeni podatak** (npr. podatak o radnom vremenu – poslodavac koji radi 40 sati tjedno uspostavi prijavu o pro-

mjeni M-3P/eM-3P sa tri sata dnevno na jedan sat dnevno i ugovorom o radu s nepunim radnim vremenom).

- korisnik se zaposlio do polovice punog radnog vremena, pa mu se **naknadno mijenja neki od podataka koji utječe na status korisnika mirovine u osiguranju**, poslodavac obvezno uspostavlja prijavu o promjeni M-3P/eM-3P kojom mijenja relevantni podatak, a posljedično se **isplata mirovine obustavlja**.

U slučaju da je **poslodavac propustio pri uspostavi prijave o početku osiguranja M-1P/eM1P prijaviti status korisnika mirovine u osiguranju**, treba po ostvarenom pravu na mirovinu uspostaviti prijavu o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P u kojoj će popuniti navedeni podatak pod obilježjem br. 20., uz datum promjene. Uvijek kada poslodavac prijavljuje promjenu bilo kojeg podatka iz prijave **o početku osiguranja koji utječe na status korisnika mirovine u osiguranju** (datuma stjecanja svojstva osiguranika, radnog vremena, osnova osiguranja, ugovora o radu), sustav automatskim kontrolama relevantnih podataka prepoznaje da li je u pitanju **korisnik mirovine u osiguranju, odnosno da li zbog promjene bilo kojeg relevantnog podatka treba izgubiti status korisnika mirovine u osiguranju**.

3.1.2. Pravo na ponovno određivanje mirovine

Sukladno odredbi članka 100. stavka 1. i 3. ZOMO-a ako se korisnik starosne mirovine, odnosno korisnik starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, nakon što je stekao pravo na mirovinu zaposli i navrš **najmanje jednu godinu staža osiguranja**, nakon prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti po osnovi koje je bio obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje, stječe **pravo na ponovno određivanje mirovine**. Dakle, ako korisnik starosne mirovine, odnosno korisnik starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika nastavi raditi ili se zaposli tijekom korištenja prava na mirovinu do polovice punog radnog vremena i navrš **najmanje jednu godinu staža osiguranja**, stječe **pravo na ponovno određivanje mirovine**. Tako primjerice, osiguranik koji se nakon što je stekao pravo na starosnu mirovinu zaposli s dnevnom radnim vremenom do polovice punog radnog vremena – 4 sata, da bi ispunio uvjet jedne godine staža osiguranja za ponovno određivanje mirovine, treba biti u osiguranju dvije godine.

3.2. Korisnici prijevremene starosne mirovine u osiguranju (čl. 99. st. 3. t. 11. ZOMO-a)

Važno je istaknuti da počevši od 1. siječnja 2019. u skladu s odredbom članka 99. stavka 3. točke 11. ZOMO-a korisnici **prijevremene starosne mirovine** da bi uz rad mogli primati mirovinu **ne mogu nastaviti raditi** (prema izmijenjenom ugovoru o radu), već se **tijekom korištenja prava na mirovinu mogu zaposliti do polovice punog radnog vremena** (sklapanjem novog ugovora o radu).

3.2.1. Postupanje poslodavca

Zbog navedenog, za osiguranika koji je korisnik prijevremene starosne mirovine, **obveznik (poslodavac) treba po prestanku radnog odnosa uspostaviti prijavu o prestanku osiguranja (M-2P/eM-2P), te na temelju novog ugovora o radu uspostaviti prijavu o početku osiguranja (M-1P/eM-1P)**, kojom između ostalog prijavljuje: dnevno radno vrijeme osiguranika najviše do polovice punog radnog vremena (obilježje br. 9.), podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju (obilježje br. 13.), te podatak o ugovoru o radu sa nepunim radnim vremenom (obilježje br. 17.). U slučaju da **u trenutku zapošljavanja** pokrenuti

postupak za ostvarivanje prava na mirovinu nije završen, odnosno **pravo nije ostvareno**, te u Bazi umirovljenika Zavoda za osiguranika još nisu evidentirani podaci o ostvarenom pravu na mirovinu, **podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, poslodavac treba prijaviti naknadno, nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu, uspostavom prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P. U protivnom će prijava M-1P/eM-1P uspostavljena s podatkom o statusu korisnika mirovine u osiguranju biti odbijena.**

3.2.2. Pravo na ponovno određivanje mirovine

Sukladno odredbi članka 100. stavka 1. ZOMO-a, korisnik prijevremene starosne mirovine koji je nakon stjecanja prava na mirovinu navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja može nakon prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti po osnovi koje je obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje, ostvariti pravo na novu prijevremenu starosnu mirovinu, odnosno starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ako su ispunjeni uvjeti godina života i mirovinskog staža prema ZOMO-u. Dakle, ako se korisnik prijevremene starosne mirovine tijekom korištenja prava na mirovinu zaposli do polovice punog radnog vremena i navrši **najmanje jednu godinu staža osiguranja**, stječe **pravo na ponovno određivanje mirovine.**

3.3. Korisnici starosne mirovine – djelatne vojne osobe, policijski službenici, ovlaštene službene osobe i zaposlenici na poslovima razminiranja u osiguranju (čl. 99. st. 3. t. 9. i 10. ZOMO-a)

Korisnicima starosne mirovine djelatnim vojnim osobama, policijskim službenicima i ovlaštenim službenim osobama te zaposlenicima na poslovima razminiranja iznimno je omogućeno **samo u slučaju zapošljavanja tijekom korištenja prava**, (dakle ne i u slučaju nastavka rada prema izmijenjenom ugovoru o radu) do **polovice punog radnog vremena** primanje punog iznosa mirovine, kao i u slučaju **zapošljavanja tijekom korištenja prava s punim radnim vremenom**, kada im se isplaćuje 50% mirovine. Slijedom navedenog, iz odredbe članka 99. stavka 3. točke 9. i 10. ZOMO-a proizlazi da se za navedenu kategoriju korisnika u slučaju zapošljavanja tijekom korištenja prava sa radnim vremenom većim od polovice punog radnog vremena i manjim od punog radnog vremena (npr. u slučaju kada je tjedno radno vrijeme poslodavca 40 sati tjedno, a prijava o početku osiguranja uspostavljena sa dnevnim radnim vremenom 6 sati) isplata mirovine obustavlja. **Dakle, iznimkom od obustave isplate mirovine nisu obuhvaćeni korisnici koji se tijekom korištenja prava zaposle na vrijeme veće od polovice punog radnog vremena, a manje od punog radnog vremena.**

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 119/22), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, omogućuje se zadržavanje isplate starosne mirovine korisniku koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena ili s punim radnim vremenom, **a ostvario je pravo na starosnu mirovinu prema prijašnjim propisima** o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih korisniku starosne vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama RH, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca. Navedenim kategorijama

umirovljenika omogućava se rad do polovice punog radnog vremena uz isplatu starosne mirovine u iznosu od 100 % i rad u punom radnom vremenu uz isplatu mirovine u iznosu od 50 %.

3.3.1. Postupanje poslodavca

Budući navedeni korisnici **ne mogu nastaviti raditi, ali se tijekom korištenja prava na starosnu mirovinu mogu zaposliti do polovice punog radnog vremena, ili s punim radnim vremenom**, za osiguranika koji je korisnik navedene mirovine, **poslodavac treba uspostaviti prijavu o prestanku osiguranja (M-2P/eM-2P)**, zaključiti novi ugovor o radu, te na temelju novog ugovora o radu uspostaviti **prijavu o početku osiguranja (M-1P/eM-1P)**, kojom između ostalog prijavljuje: dnevno radno vrijeme osiguranika (obilježje br. 9.) najviše do polovice punog radnog vremena ili s punim radnim vremenom, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju (obilježje br. 13.), te podatak o ugovoru o radu sa nepunim, ili s punim radnim vremenom (obilježje br. 17.). U slučaju da u trenutku zapošljavanja pravo nije ostvareno, podatak o statusu korisnika mirovine u osiguranju, poslodavac treba prijaviti uspostavom prijave o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P, nakon što osiguranik ostvari pravo na mirovinu. U protivnom će radnik Zavoda prijavu M-1P/eM-1P odbiti.

3.3.2. Pravo na ponovno određivanje mirovine

Sukladno odredbi članka 100. stavka 7. ZOMO-a, ako se korisnik starosne mirovine prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama RH, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca, te zaposlenika na poslovima razminiranja nakon što je stekao pravo na mirovinu zaposli i po toj osnovi navrši **najmanje jednu godinu staža osiguranja**, po prestanku zaposlenja stječe **pravo na ponovno određivanje mirovine.** Tako pravo na ponovno određivanje mirovine ima korisnik navedene mirovine koji se zaposli do polovice punog radnog vremena ili s punim radnim vremenom, u skladu s odredbom članka 99. stavka 3. točke 9. i 10. ZOMO-a.

3.4. Korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, odnosno korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u osiguranju (čl. 99. st. 3. t. 5. i 6. ZOMO-a)

Institut „djelomičnog gubitka radne sposobnosti“, prema ZOMO-u (članak 39. stavak 3.), odnosi se na osiguranike kod kojih ne postoji potpuni gubitak radne sposobnosti, već smanjena radna sposobnost (kada se kod osiguranika, zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem, radna sposobnost smanji za više od polovice u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja), koji s obzirom na svoju starosnu dob, zdravstveno stanje, naobrazbu i sposobnost mogu raditi na prilagođenim poslovima u odnosu na poslove koje su radili do smanjenja radne sposobnosti i za koje se ocjenjuje promjena u preostaloj radnoj sposobnosti, jer **moгу raditi najmanje 70% radnog vremena na prilagođenim poslovima iste ili slične razine obrazovanja, koji odgovaraju njihovim dosadašnjim poslovima.** Kao mogući uzroci smanjenja radne sposobnosti određeni su: bolest, ozljeda izvan rada,

ozljeda na radu ili profesionalna bolest. Pravilo obustave isplate mirovine **iznimno se ne odnosi na korisnike invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, odnosno djelomičnog gubitka radne sposobnosti** iz članka 39. stavka 3. ZOMO-a, jer za vrijeme korištenja mirovine mogu iznimno koristiti i mirovinu (u umanjenom iznosu) i biti u radnom odnosu, bilo prema ugovoru o radu s punim ili nepunim radnim vremenom, odnosno obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje. Tako se **korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, odnosno djelomičnog gubitka radne sposobnosti koji se zaposli ili počne obavljati samostalnu djelatnost isplata mirovine ne obustavlja, ali se određuje nova svota mirovine koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti.** Visina mirovine ovoga korisnika ovisi o tome je li zaposlen ili nezaposlen (čl. 87. ZOMO-a). Ako se mirovina isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti mirovinski faktor iznosi 0,8 (puni iznos mirovine), a ako se isplaćuje za vrijeme zaposlenja odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, mirovina se isplaćuje u umanjenom iznosu: ako je djelomični gubitak radne sposobnosti uzrokovan bolešću ili ozljedom izvan rada, mirovinski faktor iznosi 0,5, a ako je uzrokovan ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, faktor iznosi 0,6667.

3.5. Korisnik koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi (čl. 99. st. 3. t. 7. ZOMO-a)

Pod sezonskim radnikom u poljoprivredi u smislu odredbe članka 78. stavka 3. Zakona o tržištu rada podrazumijeva se nezaposlena osoba, **korisnik mirovine** ili tražitelj zaposlenja, koji na temelju **ugovora o sezonskom radu** obavlja privremene, odnosno povremene sezonske poslove u poljoprivredi. Dakle, odredba se odnosi na **osobe sa statusom umirovljenika, a ne samo korisnike starosne mirovine.** Odredbom članka 80. stavka 2. Zakona o tržištu rada određeno je da se na sezonskog radnika u poljoprivredi koji ima sklopljen ugovor o sezonskom radu u poljoprivredi ne primjenjuju posebni propisi kojima je uređen prestanak isplate mirovine korisniku mirovine. Slijedom navedenog, **korisniku mirovine** koji sukladno odredbama članka 78. do 81. Zakona o tržištu rada **obavlja privremene odnosno povremene poslove u poljoprivredi, kako u slučaju sklapanja ugovora o sezonskom radu, tako i u slučaju kada nije obavezan sklopiti isti ugovor, za vrijeme obavljanja navedenih poslova ne obustavlja se isplata mirovine u skladu s odredbom članka 99. stavka 3. točke 7. ZOMO-a.**

3.6. Korisnik mirovine koji ostvaruje drugi dohodak odnosno obavlja drugu djelatnost (čl. 99. st. 3. t. 8. ZOMO-a)

Izmjenama ZD-a (NN, br. 115/16.), počevši od 1. siječnja 2017. ukinuta su oslobođenja od obveze doprinosa po osnovi primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak, a koji se isplaćuju umirovljenicima (čl. 209. st. 1. ZD-a). Prema primitku od kojeg se utvrđuje drugi dohodak, od 1. siječnja 2017. plaćaju se dva obvezna doprinosa: doprinos za mirovinsko osiguranje – po stopi od 10% (za osobe osigurane u II stupu 7,5% + 2,5%) i doprinos za zdravstveno osiguranje – po stopi od 7,5%. Isplatiatelj drugog dohotka obveznik je doprinosa za zdravstveno osiguranje koji se plaća na osnovicu, a primatelj drugog dohotka obveznik je doprinosa za mirovinsko osiguranje koji se obračunava iz osnovice, te oba doprinosa obračunava isplatiatelj drugog dohotka i uplaćuje na propisane uplatne račune. Slijedom navedenog, korisnici mirovine za primitke po osnovi drugog dohotka za koje je uplaćen doprinos **stječu mirovinski staž, ali im se ipak iznimno isplata mirovine ne obustavlja sukladno odredbi članka**

99. st. 3. t. 8. ZOMO-a. Osobe koje obavljaju drugu djelatnost uz istovremeni radni odnos plaćaju iste doprinose kao kod drugog dohotka, jednom na godinu, nakon predaje godišnjih poreznih prijavi za tu godinu. Doprinosi se obračunavaju na godišnju osnovicu ostvarenog dohotka odnosno dobiti utvrđenog u godišnjoj poreznoj prijavi. Osobi koja obavlja drugu djelatnost doprinosi plaćeni od druge djelatnosti povećavaju osnovicu za ostvarivanje prava u sustavu mirovinskog osiguranja, ali se prema toj osnovici ne može ostvariti mirovinski staž. Što se tiče umirovljenika koji obavlja drugu djelatnost iz članka 7. točke 6. ZD-a, člankom 212. stavkom 3. ZD-a, propisano je da umirovljenik koji obavlja drugu djelatnost i prema toj djelatnosti plaća paušalni porez na dohodak, uz uvjet da je u skladu sa ZOMO-a zadržao status umirovljenika i tijekom razdoblja u kojemu obavlja tu djelatnost nije obveznik doprinosa prema iznosu paušalnog dohotka ostvarenog od obavljanja druge djelatnosti. Stavkom 4. istog članka propisano je da se umirovljenikom iz stavka 3. navedenoga članka ne smatra korisnik obiteljske mirovine u svojstvu djeteta, prema članku 69. stavku 1. ZOMO-a (dijete, i nakon navršene 15. godine života, ali najduže do 18. godine života). Sukladno odredbi članka 99. st. 3. t. 8. ZOMO-a, i korisniku mirovine koji obavlja drugu djelatnost također se **mirovina ne obustavlja.**

3.7. Korisnici invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad prema ZOMO

Korisniku invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad (zbog potpunog gubitka radne sposobnosti) ostvarene prema općem propisu (ZOMO-u) koji se **zaposli isplata mirovine se obustavlja** i podliježe obveznom kontrolnom pregledu. Potpuni gubitak radne sposobnosti je definiran je kao trajni gubitak sposobnosti za svaki rad, i kod kojega nema preostale radne sposobnosti. Dakle, u slučaju naknadnog ulaska u obvezno osiguranje, osim posljedice obustave isplate mirovine, ZOMO za navedene korisnike člankom 126. stavkom 2. propisuje obvezno podlijezanje kontrolnom pregledu. Ako se korisnik prava ne odazove na kontrolni pregled na koji je uredno pozvan, a za to nema opravdane razloge (bolest, smrt člana obitelji, neodgodivo putovanje i drugi opravdan razlog), obustavlja se isplata mirovine, s prvim danom sljedećeg mjeseca nakon donošenja rješenja o obustavi isplate. Odredbom članka 99. stavka 5. ZOMO-a propisano je da iznimkom od obustave isplate mirovine **nisu obuhvaćeni korisnici invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad, odnosno zbog potpunog gubitka radne sposobnosti kojima je ista mirovina prevedena u starosnu mirovinu** sukladno odredbi članka 58. stavka 1. i članka 175. stavka 7. i 8. ZOMO-a, **ako se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, u kojem slučaju im se isplata mirovine obustavlja.** Dakle, **korisniku prevedene invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad na starosnu mirovinu također se obustavlja isplata mirovine.**

3.8. Korisnici mirovine ostvarene prema ZOHBDR u osiguranju

U skladu s odredbom članka 29. ZOHBDR-a, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima **starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine** koji su ostvarili pravo na istu mirovinu prema ZOHBDR ili ZOMO-u i **nastavili raditi do polovice punog radnog vremena** uz izmijenjeni ugovor o radu ili koji se **tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena** isplata mirovine se **ne obustavlja niti se smanjuje** (mirovinski faktor za starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi

1,0.). Člankom 37. stavkom 1. i 2. ZOHBDR-a propisano je da se hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na **invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ZOHBDR kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti u **potpunosti** nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti **djelomično prouzročen** ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomično bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti, a **koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje – invalidska mirovina se ne obustavlja**. Za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se isplaćuje u umanjenom iznosu (određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667). **Što se tiče iznimke od obustave isplate po ZOHBDR**, počevši od 1. siječnja 2019. je i korisnicima **invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ZOHBDR-u omogućeno **zapošljavanje uz isplatu punog iznosa mirovine**. Do 31. prosinca 2018. navedenim korisnicima invalidska mirovina zbog opće nesposobnosti za rad se u slučaju ponovnog zaposlenja obustavljala bez obzira na radno vrijeme. Sukladno odredbi članka 37. stavka 4. i stavka 5. ZOHBDR hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na **invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** ostvarene temeljem ZOHBDR-a kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti u **potpunosti ili djelomično** nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji se zaposle sa dnevnim radnim vremenom **manjim od 3,5 sati dnevno** invalidska mirovina se **ne obustavlja, te se isplaćuje u punom iznosu** (uz primjenu mirovinskog faktora 1,0). Važno je naglasiti da ako se navedeni korisnici **zaposle sa radnim vremenom od 3,5 sata dnevno i više, isplata mirovine se obustavlja**. Korisnici iz članka 37. stavaka 1., 2., 4. i 5. ZOHBDR-a **ne podliježu kontrolnom pregledu** nakon zaposlenja ili početka obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, kao ni nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje. Također, odredbom članka 99. stavka 4. ZOMO-a propisano je da se isplata mirovine ne obustavlja korisniku **invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti ili opće nesposobnosti** za rad prema posebnom propisu koji uređuje prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji prema tom propisu za vrijeme obavljanja dužnosti upravitelja zadruge nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje, **kada poslove upravitelja zadruge obavlja bez plaće i naknade**.

3.8.1. Postupanje poslodavca

Za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata korisnike **starosne mirovine** (koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ZOHBDR ili ZOMO-u) u slučaju **nastavka rada do polovice punog radnog vremena** uz izmijenjeni ugovor o radu ili u slučaju **zapošljavanja tijekom korištenja prava do polovice punog radnog vremena**, **poslodavac je obvezan uspostaviti prijavu M-3P/eM-3P, od-**

nosno M-1P/eM-1P, na način kako je to opisano za korisnike starosne mirovine po ZOMO-u (točka 3.1.1.).

Obzirom na novu kategoriju korisnika mirovine koja se od 1. siječnja 2019. u slučaju **zapošljavanja** (dakle ne i nastavka rada) izuzima od obustave isplate mirovine, ostvarene prema ZOHBDR – **korisnike invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** (čl. 37. st.4. i 5. ZOHBDR), u skladu sa člankom 1. PID Pravilnika, **na prijavi o početku osiguranja M-1P/eM-1P (obilježje br. 13.), odnosno na prijavi o promjeni tijekom osiguranja M-3P/eM-3P (obilježje br. 20.) – Korisnik mirovine u osiguranju – prošireno je navedenom novom kategorijom korisnika mirovine u osiguranju. Tako je na prijavi eM-1P/eM-3P u padajućem izborniku, uz postojeće izbornike (Starosna mirovina, Invalidska mirovina zbog profesionalne nesposobnosti i Invalidska mirovina zbog djelomične nesposobnosti) omogućen izbornik – Korisnik invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti – ZOHBDR.** U slučaju prijave **zapošljavanja** tijekom korištenja prava navedenih korisnika **invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti**, na elektroničkoj prijavi eM-1P pod obilježjem **Korisnik mirovine u osiguranju obveznik uspostave prijave odabire oznaku DA i odgovarajuću vrijednost vrste mirovine, odnosno na M-1P zaokružuje DA, uz navođenje datuma promjene. Važno je naglasiti da u tom slučaju podatak o radnom vremenu osiguranika (obilježje br. 9.) obvezno treba biti manji od 3,5 (najviše 3,4).**

3.8.2. Pravo na ponovno određivanje mirovine

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata korisnicima **starosne mirovine** koji su ostvarili starosnu mirovinu prema ZOHBDR ili ZOMO-u (članak 29. ZOHBDR-a) nakon prestanka zaposlenja može se odrediti novi iznos starosne mirovine, ako su navršile najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi zaposlenja i ako su ispunjeni uvjeti za tu novu mirovinu propisani ZOHBDR-om ili ZOMO-om.

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na **invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti** (čl. 37. st. 1. i 2. ZOHBDR), nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, ako po toj osnovi **navrše najmanje jednu godinu staža osiguranja i ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje prava** na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu, može se priznati pravo na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu. U slučaju kada su navedene kategorije osiguranika korisnici prava na **invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti** (čl. 37. st. 4. i 5. ZOHBDR), razdoblje zaposlenja **ne uračunava se u mirovinski staž niti se nakon prestanka zaposlenja određuje novi iznos invalidske mirovine.**

